

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През последните няколко години българската общественост все повече се вълнува от проблемите на престъпността като цяло, и в частност корупцията и осъществяваната в съучастие с корумпирани държавни служители стокова контрабанда и трафик на наркотици и хора. Все повече си пробива път разбирането, че **престъпният алианс между корумпирани чиновници и организираната престъпност**, която контролира контрабандните и трафик-каналите, причинява огромни щети на националната икономика и заплашва сигурността и здравето на гражданите. „Черният“ и „сивият“ сектор и сенчестата икономика като цяло лишават държавния бюджет от така нужните постъпления и създават сериозни препятствия пред утвърждаването на пазарна икономика и демократични институции в страната.

Големият проблем е **доколко комплексът „корупция-контрабанда“ се осмисля като приоритет на държавната политика** и на дейността на политическите субекти. Досега като че ли преобладаваше подценяването на деструктивния ефект на тази икономическа престъпност както върху пазарното стопанство, така и върху националната сигурност, демократичните институции и правовия ред в държавата. Подобно омаловажаване на тези сравнително нови предизвикателства, придобили особен размах в условията на прехода, намира израз и в липсата на адекватна институционална инфраструктура и работещи механизми за противодействие на трансграничната престъпност и свързаната с нея корупция.

В тази връзка трябва да се отбележи, че спецификата на този проблемен възел е в това, че той **генерира не само натиск от страна на правозащитните институции върху престъпния контрабанден алианс**, но и обратното – чрез своите лобита във властта контрабандистите и онези чиновници, които са на тяхна издръжка, на свой ред оказват **възпиращо влияние върху опитите за реформиране на институциите и ограничаването на корупцията в тях**. Тогава, когато няма ясна политическа воля за пресичането на контрабандата и за прочистването на правозащитните и контролните органи от корумпирани лица, съотношението на силите се променя в полза на организираната престъпност, а отклоняването на мръсни пари за финансиране на политически партии води до симбиоза между властта и подземния свят.

През разглеждания в разработката период управляващото мнозинство акцентира върху необходимостта от въвеждането на правила на почтеност и от пресичане на корупцията в страната. Подобна философия позволява разгръщането на антикорупционни реформи в частност в двете институции с най-голям принос както в пресичането на контрабандата, така и в корупционното партньорство между държавни служители и контрабандисти – Агенция „Митници“ и системата на МВР. Именно те са във фокуса на настоящата разработка, което, разбира се, не означава, че другите държавни институции и служби, осъществяващи пра-

возащитни и контролни функции, трябва да бъдат омаловажавани в контекста на разглежданата проблематика.

Необходимо е да се ускорят промените, които биха гарантирали по-ефективен контрол, да се засили професионализмът и да се гарантира прозрачност за гражданския мониторинг. Всичко това ще допринесе и за решаване на приоритетната от гледна точка на управляващите задача – увеличаването на митническите сборове и другите държавни вземания в ущърб на контрабандно-корупционните приходи.

Макар че в настоящия анализ не се третира специално въпроса за международното и двустранното сътрудничество за реформата на митниците, в него се съдържа констатацията, че въвеждането на европейски стандарти в дейността на тази институция е от изключителна важност не само за ограничаването на трансграничната престъпност и корупция, но и за успешното интегриране на страната в рамките на Европейския съюз.

